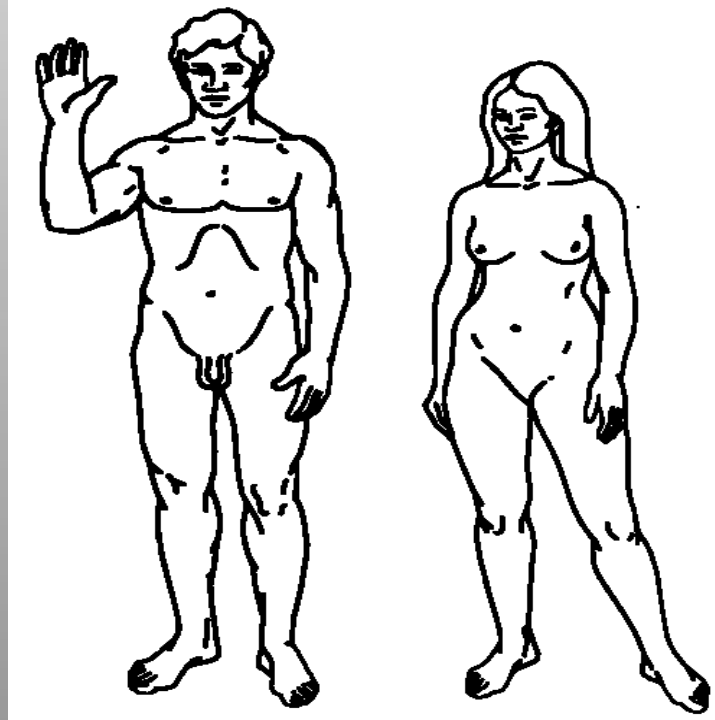

Člověk

- Člověk = Homo
- Člověk rozumný, moudrý = Homo sapiens
- Člověk dnešní = Homo sapiens sapiens

Autor: Iva Krausová

Období zpracování: Září 2011

Určeno pro: 5. ročník ZŠ

Předmět: Přírodověda

Téma: Člověk- vznik a vývoj člověka, průběh vývoje lidského jedince, stavba lidského těla

Anotace: Lidské tělo (zejména vlastní) je pro každého člověka zajímavým vzdělávacím objektem. Mnohdy překvapující informace o stavbě lidského těla a především o jeho fungování nás motivují k získávání dalších a dalších nových informací. Vědomosti o lidském těle, o nás samých, patří k základním vzdělávacím cílům žáka ZŠ.

Použité zdroje

[Http://www.google.cz/search?q=einstein&hl=cs&client=opera&hs=koD&sa=X&rls=cs&channel=suggest&biw=1280&bih=613&prmd=imvnsb&tbm=isch&tbo=u&source=univ&ei=31eQTqulPI-F-wb23snlAQ&ved=0CE0QsAQ](http://www.google.cz/search?q=einstein&hl=cs&client=opera&hs=koD&sa=X&rls=cs&channel=suggest&biw=1280&bih=613&prmd=imvnsb&tbm=isch&tbo=u&source=univ&ei=31eQTqulPI-F-wb23snlAQ&ved=0CE0QsAQ) [online]. 8.10. 2011 [cit. 2011-10-08]. Dostupné z WWW:

<<http://www.google.cz/search?q=einstein&hl=cs&client=opera&hs=koD&sa=X&rls=cs&channel=suggest&biw=1280&bih=613&prmd=imvnsb&tbm=isch&tbo=u&source=univ&ei=31eQTqulPI-F-wb23snlAQ&ved=0CE0QsAQ>

<http://www.quido.cz/osobnosti/darwin.htm>

<http://www.genetika-biologie.cz/vznik-vyvoj-cloveka>

Biologie člověka = vědní obor, který sleduje

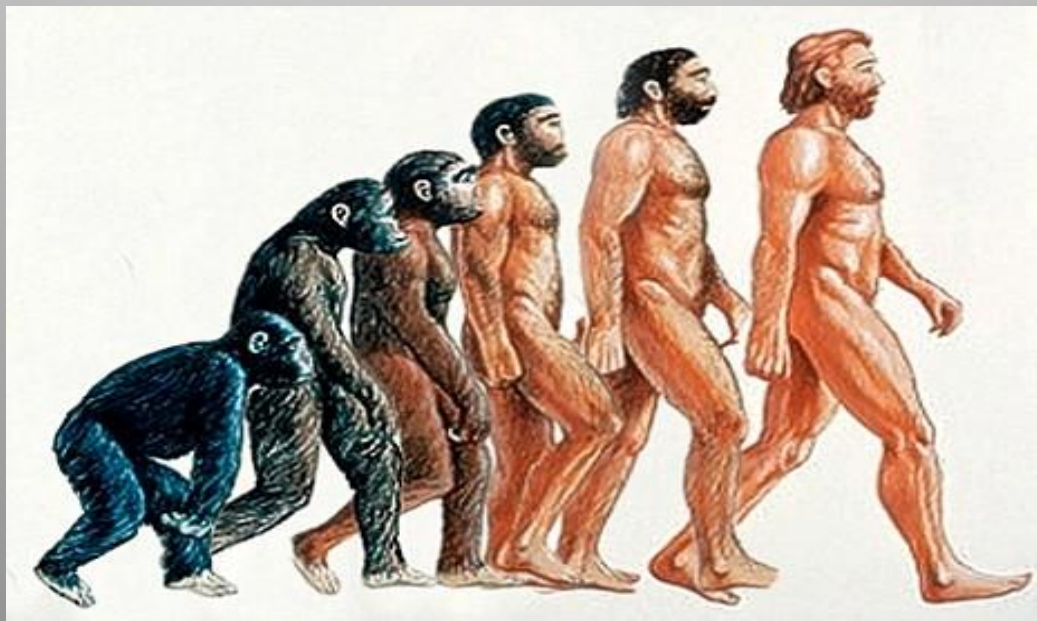
1. vznik a vývoj člověka = **ANTROPOLOGIE**
2. vnitřní stavbu lidského těla = **ANATOMIE**
3. dědičnost = **GENETIKA**
4. činnost a funkci orgánů = **FIZIOLOGIE**
5. vliv prostředí na člověka = **HYGIENA**

Vznik a vývoj člověka

- **BIBLE** – člověka, podobně jako celý Svět, stvořil bůh během sedmi dní

(I řekl Bůh: "Učiňme člověka, aby byl naším obrazem podle naší podoby. Ať lidé panují nad mořskými rybami a nad nebeským ptactvem, nad zvířaty a nad celou zemí i nad každým plazem plazícím se po zemi.")

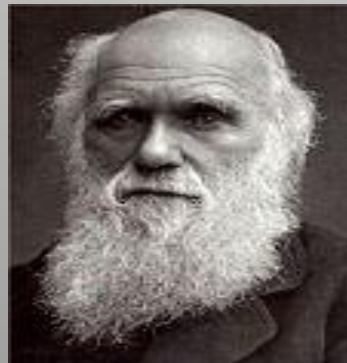
- **EVOLUČNÍ TEORIE** – člověk vznikl postupným vývojem (evolucí) z jiných, dnes již neexistujících, živočišných předků

Charles Darwin

- zakladatel evoluční teorie
- anglický přírodovědec a filozof
- podnikl pětiletou výzkumnou cestu kolem světa
- studoval geologické jevy, fosílie a živé organismy
- shromáždil cenný přírodovědný materiál
- ke konci života vážně onemocněl, podle některých názorů na štípnutí hmyzem v Brazílii

“Skutečnosti mě přesvědčily, že během dlouhého vývoje se druhy měnily...”

Australopithecus

- v překladu znamená „jižní opice“ (žil na jihu Afriky)
- měřil kolem 120 cm a vážil zhruba 35 kg (asi jako dnešní osmileté dítě)
- měl výrazné nadočnicové oblouky
- žil ve tlupách pod převisy skal nebo pod jednoduchými přístřešky z křoví a větví
- používal nejjednodušší nástroje z kostí, klacků a kamenů
- živil se převážně rostlinnou potravou

Ustralopithecus

Homo habilis (člověk zručný)

- první předek řazený do rodu Homo
- na rozdíl od australopithéků dokázal nejen používat, ale i vyrábět primitivní nástroje
- doloženy první vyrobené kamenné nástroje (nástroje používal hlavně k porcování zdechlin, sám nebyl lovec)
- pohyboval se již vzpřímeně po dvou končetinách
- jeho výška se pohybovala mezi 120 a 140 cm, hmotnost mezi 30 a 40 kg
- pravděpodobně měl v poměru k tělu příliš dlouhé paže

Homo erectus (č. vzpřímený)

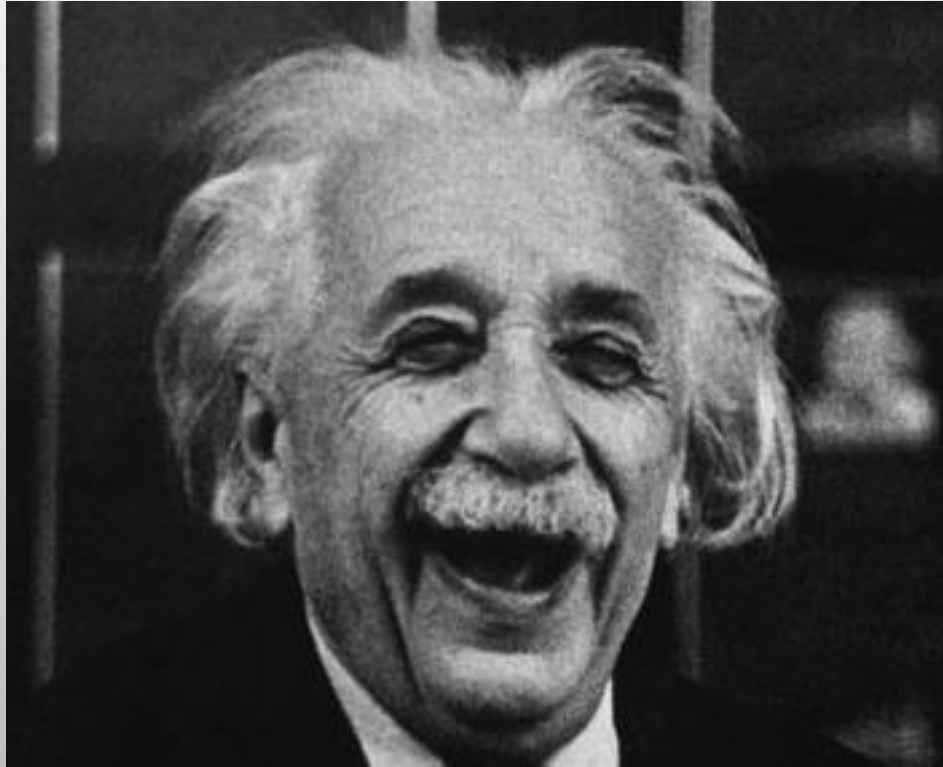
- výška až 170cm, hmotnost 60 až 80 kg
- štíhlá postava umožňující chůzi a běh
- pokračovalo zvětšování tělesné výšky a váhy, růst mozku
- snížení ochlupení těla
- užíval oheň
- stavěl chýše
- lov zvířat, sběr rostlinné potravy
- pěstní klíny, sekáče, škrabadla, rydla

Homo sapiens neanderthalensis

- jeho ostatky byly prvními prozkoumanými fosíliemi pravěkého člověka se zveřejněnými výsledky
- zhruba 165 cm vysoký, s mohutným trupem a robustními kostmi, které musely vydržet riskantní lovecký styl, při němž docházelo často k přímému kontaktu s tehdejší evropskou megafaunou (mamuti – doba ledová)
- potrava neandertálců obsahovala hlavně maso velkých zvířat, ale také mořských živočichů (tuleni, delfíni, ryby)
- výrazný pronikavý nos, nízké, téměř ploché čelo s nadočnicovými oblouky, dlouhá, plochá lebka a neexistence brady
- technická výroba nástrojů
- první pohřby
- žili v jeskyních, příbytky ve skalních převisích
- nebyli hloupí, zvětšení mozkovny
- některé nálezy napovídají, že neandertálci si čistili zuby

Homo sapiens, Homo sapiens sapiens

člověk rozumný, moudrý

člověk dnešní, moderní

- vytváří se brada, zvětšení mozkovny, malé nadočnicové oblouky, zřetelný nos
- za první příslušníky dnešního člověka se považují první zemědělci, kteří opustili kočovný způsob života
- lovil velkou zvěř, budoval první obydlí (zemljanky)
- jako první se odíval (kůže)
- objevil umění - maloval na stěny jeskyní obrázky a vytvářel sošky, jež sloužily ke kultovním účelům
- vytvořil první artikulovanou řeč, vzniká lidská inteligence
- řeč, schopnost myšlení, plánování činností, předávání znalostí
- rodina, práce, odpočinek
- zpracování dřeva, kamene, výroby kovů a dalších materiálů
- využití páry, elektrické energie
- vynálezy v dopravě – auta, vlaky, automobily, letadla
- možnost přenášení a uchovávání informací (písmo, knihtisk, telefon, rádio, televize, internet)
- vojenské technologie „zneužití inteligence“ (střelné zbraně, tanky, stíhací letouny, jaderné zbraně)

